

Dittrich Söderman, Hanna
Tel: 010-698 15 17
Hanna.dittrich-soderman
@naturvardsverket.se

BESLUT
2020-04-16   Ärendenr:
NV-01142-20

Länsstyrelserna i norra och mellersta
rovdjursförvaltningsområdet

Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna

Beslut

Naturvårdsverket överlämnar rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna i norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Detta beslut gäller från den 16 april 2020 till och med den 30 november 2022.

Beslutet får inte överklagas.

Villkor

1. När en länsstyrelse fattar beslut om licensjakt ska länsstyrelsen lägga in beslutet om licensjakt i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut samma dag som beslutet fattats.
2. Länsstyrelsen ska snarast, om möjligt inom 24 timmar efter det att fällt djur besiktigats, registrera det fällda djuret i databasen Rovbase.
3. Länsstyrelsen ska inom 48 timmar efter licensjaktens avlysning lägga in uppgifter om hur många djur som fällts i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut.

Bakgrund

Förarbeten

Möjligheten att delegera beslut om jakt från Naturvårdsverket till länsstyrelserna infördes efter propositionen En ny rovdjursförvaltning¹. Delegering medgavs då under vissa förutsättningar. Riksdagen beslutade den 10 december 2013 om

---

¹ Prop. 2008/09:210

propositionen En hållbar rovdjurspolitik². Där uttalas att delegering till länsstyrelserna av rätten att besluta om licensjakt på stora rovdjur bör ske utan begränsning, även till län som saknar reproducerande stam av den aktuella arten. Då ett rovdjursförvaltningsområde har uppnått miniminivån för en art, bör delegering av beslut om licensjakt kunna ske till samtliga länsstyrelser som ingår i förvaltningsområdet utan begränsning (s. 48).

Tidigare beslut och uppföljning av jakt på björn

Naturvårdsverket överlämnade den 20 april 2018 rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna i norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet (NV-02617-18). Beslutet gällde till den 30 november 2019.

Naturvårdsverket ska löpande bedöma om överlämnandet av rätten att fatta beslut om skydds- och licensjakt till länsstyrelserna försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos den aktuella arten eller om möjligheten utnyttjas i för stor omfattning. Under 2018 fälldes 288 björnar vid licensjakt och 34 vid skyddsjakt. Sammanlagt fälldes 322 björnar under 2018. Under 2019 fälldes 298 björnar vid licensjakt och 41 vid skyddsjakt. Sammanlagt fälldes 339 björnar under 2019.

Hur många björnar finns det?

Resultatet från den senaste populationsberäkningen³ visar att det 2017 fanns cirka 2900 björnar i Sverige. Konfidensintervallet är 2771 - 2980 och spannet visar på den osäkerhet som finns i populationsuppskattningen. Det är ungefär lika många björnar som det fanns år 2013 då den förra nationella populationsberäkningen gjordes och som visade ett resultat på ca 2800 björnar. Även på länsnivå är antalet björnar i stort sett oförändrat i 2017 års beräkning jämfört 2013 års beräkning. Björnpopulationen är således stabil givet den sammanlagda kända dödlighet (inklusive jakt) som skett mellan åren 2013 och 2017.

Hur många björnar ska det minst finnas?

Gynnsam bevarandestatus för de stora rovdjuren bedöms utifrån flera olika kriterier som rapporteras till EU vart sjätte år. Bland annat rapporteras referensvärde för utbredningsområde och referensvärde för antal djur. Det rapporterade referensvärdet för antal björnar, som rapporterades till EU under 2019 var 1400 individer (NV-02653-18, NV-03088-19). Referensvärde för utbredningsområde rörande björn är att arten ska förekomma inom alpin och boreal region. Detta motsvaras av det utbredningsområde som anges för björn i prop. 2012/13:191 (s. 40), vilket också är det område där björnstammen finns i Sverige.

Miniminivåer för rovdjur ska anges och fastställas i antal föryngringar. För att omvandla antal individer till antal föryngringar har en omräkningsfaktor 10 använts⁴. Således ska det minst finnas 140 föryngringar i landet för att arten ska

---

² Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7)

³ <http://bearproject.info/wp-content/uploads/2018/11/2018-E146-Bj%C3%B6rnstammens-storlek-i-Sverige-2017.pdf>

⁴ Estimating the total population size of brown bears in an area based on the number of annual reproductions. Rapport 2005-1, Skandinaviska björnprojektet

anses ha gynnsam bevarandestatus. Fördelningen av miniminivåer för län och förvaltningsområden är en fördelning av det nationella referensvärdet för arten. Minimnivåer är den lägsta nivån som förvaltningen i ett län ska syfta till att upprätthålla.

Naturvårdsverket fastställde den 8 april 2020 miniminivåer för björn (NV-01525-18). Beslutet gäller till den 8 april 2025, eller tills annat beslutas. Följande miniminivåer gäller:

- Norra rovdjursförvaltningsområdet: 90 årliga föryngringar
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet: 50 årliga föryngringar
- Södra rovdjursförvaltningsområdet: - årliga föryngringar

Skäl

Aktuella bestämmelser

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelsen att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde med stöd av 23 d § under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Det innebär att berörda länsstyrelser får besluta om licensjakt på björn i enlighet med 23 d § jaktförordningen om förutsättningarna i 23 c § jaktförordningen är uppfyllda.

Av 24 c § andra stycket jaktförordningen följer att Naturvårdsverket fortlöpande ska bedöma om möjligheten att jaga rovdjur med stöd av beslut enligt 24 a § försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, eller möjligheten annars utnyttjas i stor omfattning. Om Naturvårdsverket bedömer att så är fallet, får Naturvårdsverket ändra eller återkalla ett sådant beslut.

Av 58 § andra stycket punkt 5 jaktförordningen framgår att Naturvårdsverkets beslut enligt 24 a § inte får överklagas.

Av 12 a § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:7) och allmänna råd om licensjakt efter björn följer att det av länsstyrelsens beslut ska framgå hur det ska förfaras med kropp/delar av kropp från fällt djur samt vilken provtagning som ska genomföras på kroppen/kroppsdelarna.

Naturvårdsverkets bedömning

De senaste populationsberäkningarna visar att både norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet med god marginal överstiger sina fastställda miniminivåer. Förutsättningarna för delegering av licensjakt till dessa förvaltningsområden är därmed uppfyllda.

Förutsatt att andelen björnar som fälls efter beslut om skydds- och licensjakt hålls på samma nivå under den tid som detta beslut gäller, bedömer Naturvårdsverket att trenden för populationsutvecklingen kommer att vara

fortsatt stabil och att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus inte försvåras.

Delegering av licensjakt är en förutsättning för att uppnå riksdagens målsättning om en regionaliserad av rovdjursförvaltning. Då ett rovdjursförvaltningsområde har uppnått miniminivån för en art, bör delegering av beslut om licensjakt kunna ske till samtliga länsstyrelser som ingår i förvaltningsområdet utan begränsning⁵. Mot bakgrund av ovan fattar Naturvårdsverket därför beslutet att delegera licensjakt på björn till länsstyrelserna i det mellersta och norra rovdjursförvaltningsområdet.

Beslutets giltighetstid

Delegeringen gäller till och med den 30 november 2022 och avser därmed tre jaktsäsonger. 2022 infaller mitt emellan två rapporteringstillfällen rörande det nationella referensvärdet för björn till EU. Naturvårdsverket anser att det är lämpligt att kunna göra en samlad utvärdering av populationens utveckling och jaktuttag samt ta ställning till vidare delegation mellan två rapporteringstillfällen.

Villkor om länsstyrelsens återrapportering

Under delegeringsperioden har Naturvårdsverket ett ansvar att löpande utvärdera om länsstyrelsernas beslut om licensjakt försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos arten eller om möjligheten till licensjakt annars utnyttjas i för stor omfattning. Naturvårdsverket måste därför kunna följa upp länsstyrelsernas beslut om licensjakt. Länsstyrelsernas återrapportering till Naturvårdsverket är en förutsättning för en sådan uppföljning.

Vägledning om provtagning

Vid besiktning av djur som fällt med stöd av denna delegering bör prover på det aktuella djuret tas på det sätt som Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt anger i bilaga till detta beslut och det bör regleras i länsstyrelsens beslut om licensjakt. Av länsstyrelsens beslut ska framgå hur det ska förfaras med kropp/delar av kropp från fällt djur samt vilken provtagning som ska genomföras på kroppen/kroppsdelarna enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om licensjakt efter björn.

Vägledning om syftet med jakten

Varje länsstyrelse ansvarar för att beslut om licensjakt på björn uppfyller de förutsättningar som anges i 23 c § jaktförordningen. Det innebär att följande kriterier måste vara uppfyllda.

- Det får inte finnas någon annan lämplig lösning än jakt.
- Jakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.
- Jakten ska vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning.
- Jakten ska ske selektivt.
- Jakten ska ske under strängt kontrollerade former.

---

⁵ Prop 2012/13:191 s 48.

Med anledning av EU-domstolens förhandsavgörande rörande den finska vargjakten⁶ vill Naturvårdsverket särskilt peka på att syftet med eventuell licensjakt på björn tydligt uttrycks i beslut om licensjakt samt att det finns vetenskaplig grund för att syftet uppnås med beslutad jakt. Exempel på syften med jakten kan vara att underlätta tamdjurshållning och fäbodbruk samt minska skador på tamdjur, särskilt ren. Licensjakten bör riktas till områden med stora förluster av ren till björn. Detta för att uppnå målet om toleransnivå för skador på ren⁷. Ett annat syfte med jakten kan vara att öka acceptansen för björnförvaltningen⁸. Vägledningen kompletterar och ersätter i denna del den vägledning kring licensjakt på björn som följer av Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för björn.⁹

Övriga bestämmelser och information

Kraven på länsstyrelsens beslut om licensjakt i övrigt framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt framgår vilken ammunition som är godkänd vid jakt på björn.

Naturvårdsverket har i arbetet med att ta fram föreskrifter om vilt som tillfaller staten (NFS 2019:5), kunnat konstatera att vilt av arter som räknas upp 33 § jaktförordningen endast tillfaller staten om det dödas när det är fredat. Eftersom ett beslut om licensjakt med stöd av denna delegering upphäver fredningsbestämmelserna, tillfaller björnen därmed inte staten med stöd av 33 § jaktförordningen. Istället tillfaller djuret jakträttshavaren enligt 10 § jaktlagen (1987:259).

Beslut om skydds jakt och rapportering om fällda djur ska enligt villkor 1 och 2 läggas in i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut på webben. Databasen nås på <https://projektrom.miljodirektoratet.no/>. Inloggningsuppgifter fås av Naturvårdsverket.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Björn Risinger. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka, föredragande, enhetschefen Marcus Öhman, viltjuristen Andreas Ahlén, vilthandläggarna Klas Allander, Erica Stigblom och Hanna Dittrich Söderman.

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

---

⁶ Mål C-674/17, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:62017CJ0674&qid=1584628223035&from=EN>

⁷ Prop 2012/13:191 s 65

⁸ Erica von Essen, In the gap between legality and legitimacy <https://pub.epsilon.slu.se/13567/>

⁹ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-8645-9.pdf?pid=9468>

Björn Risinger

Gunilla Ewing Skotnicka

Bilaga:
Vägledning om provtagning

Sändlista:
Samtliga länsstyrelser

För kännedom:
Sametinget
Viltskadecenter
Skandinaviska björnforskningsprojektet
Miljödepartementet
Näringsdepartementet
Statens jordbruksverk
Rådet för rovdjursfrågor
Polismyndigheten
Statens veterinärmedicinska anstalt
Naturhistoriska riksmuseet
Miljödirektoratet, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland